

Forelesninger i rettskildelære/metodelære.

Høstsemesteret 2012.

**EMNE: FORFATNINGS- OG FORVALTNINGSPRAKSIS,
KUTYME OG ANDRE SEDVANER.**

1. Sedvanens betydning
  - 1.1. Generelle betraktninger
    - 1.1.1. Sedvanens betydning har vært vekslende
    - 1.1.2. Ulike grunnlag for sedvanens gyldighet
    - 1.1.3. Noen prinsipielle betraktninger
  - 1.2. Nærmere om betingelsene for sedvanerett
  - 1.3. Noen terminologiske spørsmål
  - 1.4. Oversikt over den videre drøftelse
    - 1.4.1. Angrepsvinkelen
    - 1.4.2. Avgrensning
    - 1.4.3. Hvem er rettsanvender og hvem er aktører?
2. Forfatningspraksis som rettskildefaktor
  - 2.1. Presisering av begrepene
    - 2.1.1. Betydningen av klarhet i begrepene og problemstillingene
    - 2.1.2. Uttrykket "konstitusjonell"
    - 2.1.3. Uttrykket "sedvanerett"
    - 2.1.4. Et eksempel til illustrasjon av problemstillingen
    - 2.1.5. Oversikt videre
  - 2.2. Hvorledes kan sedvaner få betydning i statsretten?
    - 2.2.1. Grunnnormproblemet
    - 2.2.2. Betydning som ordinær rettskildefaktor
      - 2.2.2.1. Innledning
      - 2.2.2.2. Supplering ved normtomme rom
      - 2.2.2.3. Tolkingsmoment ved uklare spørsmål
      - 2.2.2.4. Endring av regler
        - 2.2.2.4.1. Særlig om utvidelse av kompetanse
        - 2.2.2.4.2. Særlig om bortfall av kompetanse
      - 2.2.2.5. Uttrykkelige forbud mot å legge vekt på praksis
  - 2.3. Grensen mellom ikke-rettslige og rettslige normer
    - 2.3.1. Noen eksempler på problemstillingen
    - 2.3.2. Forsøk på å stille opp kvalifikasjonskriterier

- 2.3.3. Litt om betydningen av å sondre mellom rettslige og ikke-rettslige normer
- 2.4. Trinnhøydespørsmålet - er praksis "forfatningsrettslig" i formell forstand?
- 3. Forvaltningspraksis som rettskildefaktor
  - 3.1. Innledning
  - 3.2. Hensyn de lege ferenda
    - 3.2.1. Betydning for forvaltningen selv
    - 3.2.2. Betydning for domstolene
  - 3.3. Situasjonen de lege lata
    - 3.3.1. Betydning for forvaltningen selv
    - 3.3.2. Betydning for domstolene
- 4. Publikumsedvaner som rettskildefaktor
  - 4.1. I kontraktsforhold (kutymen)
    - 4.1.1. Noen terminologiske betraktninger
    - 4.1.2. Ulike grunnlag for å tillegge kutymen relevans og vekt
      - 4.1.2.1. Hjemmel i lov
      - 4.1.2.2. Særlig om kollisjon med lov
      - 4.1.2.3. Hjemmel i avtale
      - 4.1.2.4. Situasjonen hvor hjemmel hverken finnes i lov eller i avtale
    - 4.1.3. Konklusjon
  - 4.2. Utenfor kontraktsforhold
    - 4.2.1. Skillet mellom sedvaner og hevd/alders tids bruk
    - 4.2.2. Nærmere om kriteriene for lokale brukssedvaner
      - 4.2.2.1. Alder
      - 4.2.2.2. Fasthet
      - 4.2.2.3. Opinio juris
    - 4.2.3. Konklusjon